

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ САВЕЦКАГА КАМІТЭТА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

75 (760)

Верасень 1963 г.

Год выдання 9-ы

Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў наведваў будуючы на паўночнай ускраіне горада Волжска хімічны камбінат. У складзе гэтага гіганта хімічныя заводы: сінтэтычнага каўчуку, шынны, шынарамонтны, гуматэхнічных і азбатэхнічных вырабаў, сінтэтычнага валакна.

Беларускі вучоны — кандыдат тэхнічных навук Л. Фёдарэў сканструяваў арыгінальны ковачны прэс-аўтамат для вырабу звёздачак да сіласаўборачнага камбайна. Адзін такі аўтамат заменіць 30 зубарэзных станкоў.

Даволі складаным працэсам на Мінскім заводзе аўтаматычных ліній

быў выраб чыгунных накічаннікаў для электраабсталявання. Малюнак рэзка змяніўся, калі многія металічныя дэталі пачалі замяняць капронавымі. На выраб тых жа накічаннікаў і трайнікоў з капрону затрачваецца ўсяго дзве-тры мінуцы. Цяпер на заводзе звыш трохсот розных дэталей для аўтаматычных ліній і станкоў вырабляецца з капрону.

На Мінскім камвольным камбінаце ў вытворчасць запушчаны яшчэ адзін новы від тканіны — «мінчанка». Гэтая вельмі прыгожая тканіна прызначаецца як для жаночага, так і для мужчынскага адзення.

Мантажнікі ўпраўлення

№ 11 трэста «Укрнафтабуд» здалі на трасе паміж Мазыром і Давыд-Гарадком пад выпрабаванне 27 кіламетраў нафтаправода «Дружба». Упершыню на пабудаванні трубаправода тут быў ужыт металічны «ёрш». Адлегласць у 27 кіламетраў ён прайшоў за 27 мінут.

У Заводскім раёне горада Мінска здадзены ў эксплуатацыю новы вучэбны корпус плошчай шэсць тысяч квадратных метраў. У ім размесціцца вярхні агульнатэхнічны факультэт Беларускага політэхнічнага інстытута. На факультэт прыняты сёлета 950 чалавек, у асноўным рабочыя і

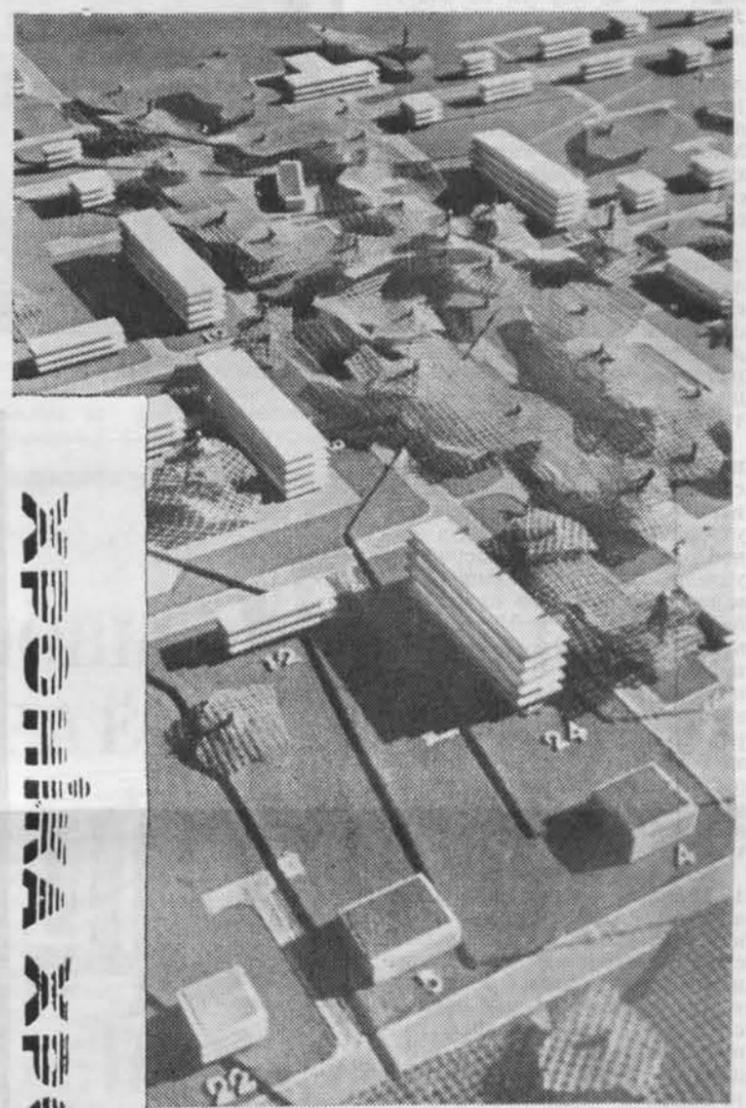
служачыя акружаючых прадпрыемстваў.

На Аршанскім ільнокамбінаце створаны аддзел кадраў на грамадскіх асновах. Актывісты цёпла сустракаюць навічкоў, якія ўпершыню пераступаюць парог прадпрыемства. Яны даюць ім каштоўныя парады, расказваюць аб слаўнай гісторыі калектыву, аб перспектывах развіцця тэкстыльнага гіганта.

Пастаўлен на абароты яшчэ адзін чатырнаццаці аграгат Брацкай ГЭС. У гэтым месяцы ён дасць ток у сістэму «Рукіцкэнерга».

У сталіцу Нарвегіі прыбыў пісьменнік Міхаіл Шолахаў, які робіць паездку па Еўропе. На Усходнім вакзале горада яго сустракалі Кул'ерн Ф'ель — дырэктар выдавецтва «Тыдэн», якое выпускае творы Шолахава, нарвежскія пісьменнікі, журналісты.

Традыцыйная сустрэча зборных каманд Любліна і Брэста па футболе, якая адбылася ў Любліне, закончылася перамогай беларускіх спартсменаў — 3 : 1.

У ПРАЦЫ

НА ЗДЫМКАХ: 1. Уборка кукурузы ў саўгасе «Азярцы» Глыбоцкага аймака ўпраўлення. Камбайнеры Расціслаў Казёл і Пётр Кавалеўскі ўбіраюць з кожнага гектара па 400 і больш цэнтнераў зялёнай масы. 2. Макет цэнтры жывой зоны цэнтральнай сялібы саўгаса «Вола» Мінскага раёна. Праекты планіроўкі і забудовы цэнтральных сяліб і аддзяленняў саўгасіў рэспублікі распрацоўваюцца ў Беларускай дзяржаўнай інстытуце праектавання сельскагаспадарчага будаўніцтва «Белгіпрасельбуд».

ШЭСЦЬ БРАТОЎ

КАНСТАНЦІН ІОСИФАВІЧ ТРУСЕВІЧ — СТАРЭЙШЫ МЕХАНІЗАТАР ЛЮБАНСКАГА РАЕНА. З ТЭХНІКАМ ЁН ЗВ'ЯЗАН БОЛЬШ ЯК 35 ГАДОЎ. ПРАЦУ ПАЧАў ТРАКТАРЫСТАМ, ПОТЫМ БЫў МЕХАНІКАМ МТС. А ЦЯПЕР ПРАЦУЕ МЕХАНІКАМ СТАРОВІНСКАЙ АўТАТРАНСПАРТАНАКАНТОРЫ.

ЛЮБОВ да ТЭХНІКІ ЁН ПЕРАДАў СВАІМ ДЗЕЦЯМ. У ЯГО ШЭСЦЬ СЫНОЎ — І УСЕ ШАФЕРЫ. СТАРЭЙШЫ МІКАЛАЙ — ЛЕПШЫ МЕХАНІК У СТАРОВІНСКІМ МРЖКАЛАСБУДзе ТУТ ВОДЗІЦЬ МАШЫНУ І ЯГО БРАТ ВАРЫС, ГЕОРГІІ І ГЕНАДЗЬ ПРАЦУЮЦЬ ВАДЗІЦЕЛЯМІ У САЛІГОРСКІМ БУДАўНІЧЫМ УПРАўЛЕННІ. ПРАЦУЕ ШАФЕРАМ І МІХАІЛ, МАЛОДШЫ СЫН АНАТОЛЬ СЛУЖЫЦЬ У САВЕЦКАЙ АРМІІ І ВОДЗІЦЬ БАЯВУЮ МАШЫНУ. ДОВРА АСВОІЛА У СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЕ АўТАСПРАВУ І ДАЧКА ЛІДА.

ДЕТАПІС ГЕРАІЗМУ

Старонкі гісторыі
Вялікай Айчыннай
вайнаы

1

ВЫШАЎ у свет чарговы, пяты том фундаментальнага выдання «Гісторыя Вялікай Айчыннай вайны Савецкага Саюза 1941—1945 гг.». Ён прысвечаны падзеям 1945 года, калі наш народ у баявой садружнасці з саюзнікамі па антыгітлераўскай кааліцыі і пры актыўнай падтрымцы сіл нацыянальна-вызваленчага руху дзяржаў Еўропы і Азіі ўвянчаў свой перамоганосны шлях у другой сусветнай вайне поўным сакрушэннем узброеных сіл германскага фашызму і японскага імперыялізму. Бітвы перамогі 1945 года, якія завяршылі чатырохгадовую тытанічную барацьбу савецкага народа, пераканальна паказалі непераадольную сілу савецкай дзяржавы і грамадскага ладу, моц сацыялістычнай эканомікі.

У том грунтоўна апісана наступальная кампанія нашай арміі ў Еўропе ў студзені — маі 1945 года. Для ажыццяўлення паўстаўшых перад імі грандыёзных задач Савецкія Узброеныя Сілы мелі значна ўзросшую баявую магутнасць. Вельмі цікавыя даныя аб іх складзе к пачатку 1945 года, якія ўпершыню прыведзены ў друку. К гэтаму часу наша Дзеючая армія налічвала больш за сем мільёнаў воінаў, звыш 100 000 гармат і мінамётаў, больш за 15 000 танкаў і самаходных артылерыйскіх устаноў, каля 16 000 самалётаў. Сумесна з нашай арміяй дзейнічалі польскія, чэхаславацкія, румынскія і балгарскія войскі.

Выкарыстоўваючы агульную перамогу ў сілах і сродках, ахопленая высокім патрыятычным пары-

2

вам сваіх воінаў, наша армія ў студзені 1945 года разгарнула наступленне на ўсёй паласе ад Балтыйскага мора да Дуная, у якім удзельнічалі войскі шасці франтоў. У кожным баі савецкія воіны праяўлялі нуды храбрасці і гераізму.

У выніку зімовага наступлення нашых войск былі створаны ўмовы для правядзення Берлінскай аперацыі. Гэтай важнейшай падзеі завяршаючага этапу вайны прысвечаны спецыяльны раздзел. На падставе дакументальных даных пераканальна паказваецца, што англа-амерыканскае камандаванне, нягледзячы на моцнае жаданне, не магло ўвесці свае войскі ў германскую сталіцу першымі; кіруючы ж колы фашыскай Германіі рабілі ўсё, каб стрымаць наша наступленне і тым часам наспрабаваць увайсці ў здзелку з ЗША і Англіяй. Нашы Узброеныя Сілы ў змаганні за Берлін разграмілі буйную нямецка-фашысцкую групоўку, якая налічвала амаль 100 пяхотных, танкавых і мотадывізій.

Цаной вялікіх ахвяр, гаворыцца ў том, савецкія людзі сарвалі злавеснага арла са сваіх перамогі і ўстанавілі Чырвоны сцяг Перамогі. Подзвіг савецкіх воінаў нагадвае патомкам, што Берлін ніколі не павінен стаць зноў цэнтрам агрэсіі і разбою, плацдармам новых паходаў рэакцыі супраць свабоды і незалежнасці народаў. Залогам таму служыць новая, дэмакратычная Германія, якая, скінуўшы ярмо фашызму, рашуча паўстала на шлях

(Працяг на 2-й стар.)

ІМЯ МІКАЛАЯ КЕДЫШКІ

Вуліца Мікалая Кедышкі — адна з самых маладых у Мінску. Яна шырокая, прыгожая, забудаваная шматпавярховымі дамамі. На гэтай жа вуліцы стаіць прыгожая школа-адзінаццацігодка імя бястрашнага беларускага юнака Мікалая Кедышкі.

Аб геройскім хлопцы і аб яго баявых справах раскажваюць застаўшыся ў жывых таварышы па барацьбе, родныя. Мікалай быў вясёлым юнаком. Многа чытаў, вельмі любіў музыку. Быў добрым таварышам, і ў яго заўсёды было многа сяброў. Сям'я ра-на засталася без бацькі. Мікалаю прыйшлося ісці працаваць, але вучобу ён не кінуў. Яму вельмі хацелася стаць інжынерам-будаўніком.

Марам здзейсніцца не да-лося. Пачалася вайна. Мікалай Кедышка стаў камандзірам падпольнай групы «Андруша». Многа геройскіх спраў на ра-хунку гэтага атрада, многа бя-страшных подзвігаў на рахунку самога М. Кедышкі.

У атрада была сувязь з пар-тызанскімі атрадамі, якія змагаліся ў лясах вакол Мін-ска. Сувязной партызан была сястра Мікалая — Надзя. З яе дапамогай перапраўляліся ў го-рад дынаміт, міны, тэрмічныя шары, у лес — медыкаменты, тытунь і іншыя рэчы.

Падпольная група «Андру-ша» ўзарвала інтэнданцкі склад, гарфяны склад, на та-варнай станцыі ў Мінску быў узарваны вялікі эшалон з жы-вой сілай. Пры непасрэдным удзеле Мікалая Кедышкі быў выведзены са строю вялікі хле-базавод-аўтамат у Мінску. Мі-калай Кедышка не аднойчы, пераапрунуўшыся ў форму нямецкага афіцэра, заходзіў у кінно, трамвай, сталовыя, пе-рапоўненыя нямецкімі салдата-мі і афіцэрамі, а праз некаторы час у гэтых месцах разда-валіся страшэнныя выбухі, гіну-лі фашысты. Гэта рваліся партызанскія міны.

Аднойчы — гэта было ў 1943 годзе — на кватэры ў аднаго з падпольшчыкаў паві-нен быў адбыцца камсамольскі сход. Але вратам удалося ары-штаваць гаспадара, а на ква-тэры ў яго была зроблена за-сада, у якую і трапілі пад-польшчыкі. Камандзір «Ан-друшы» доўга адстрэльваўся, прыкрываючы адыход тавары-шаў, але сілы былі нароўныя. Адважны партызан Мікалай Кедышка загінуў.

Яго дзвюх сясцёр і маці немцы вывезлі ў лагер Асвен-цім. Адна з сясцёр была спа-лена ў крэматыры. Сястра Надзя і маці цудам уцалелі, вярнуліся пасля вайны ў Мінск. Зараз яны жывуць на вуліцы, якая носіць імя іх сына і брата.

Імя М. Кедышкі назаўсёды застаецца ў памяці савецкіх людзей.

Д. БАБАК.

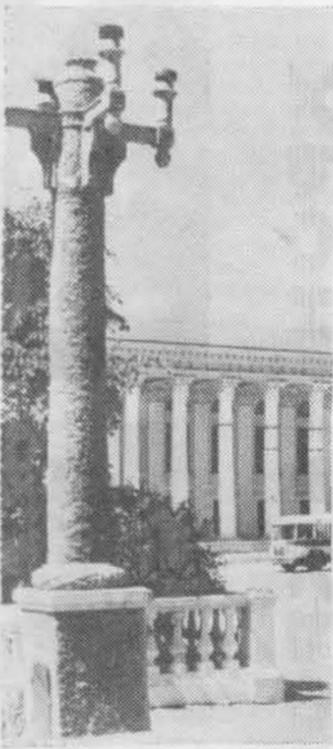
ЗАВОДСКАЯ БІБЛІЯТЭКА

Гісторыя тэхнічнай бібліятэкі Мінскага мотавелазавода ў нейкай ступені адлюстроўвае гісторыю гэтага прадпрыемства, яго рост, рост людзей. Калі з канвеера сышлі першыя матацык-лы, бібліятэкі яшчэ не было. Завод быў малады, і ў рабочых не хапала вопыту. Ліквідаваць гэты недахоп у многім магла дапамагчы тэхнічная літаратура. І тады знайшліся энтузіясты, якія ўзяліся за справу. Хутка ў бібліятэку прыйшлі першыя чытачы...

За дзесяць год кніжны фонд бібліятэкі павялічыўся з трох да 17 тысяч экзэмпляраў. Лік чытачоў дасягнуў больш тысячы чалавек. Асабліва частыя госці ў бібліятэцы рабочыя — студэн-ты-завочнікі. Яны знаходзяць тут усе неабходныя падручнікі. Некалькі год назад узяў першую кнігу ў бібліятэцы завочнік А. Байраш. Паступіўшы ў вун, ён рэгулярна наведваў яе. Цяпер ён інжынер-тэхнолаг, але ў яго картачку сістэматычна запісваюцца ўсё новыя і новыя назвы працытаных кніг. Шлях ад рабочага да інжынера прайшоў чытач Н. Кандратовіч, цяпер работнік аддзела галоўнага канструктара, і такіх на заво-дзе — дзесяткі.

Кніжны фонд заводскай бібліятэкі пастаянна папаўняецца, расце і колькасць чытачоў.

К. ПУГАЧ.

На здымках:

1. Новы жылы квартал у Баранавічах.
2. Дом радзін ў Мінску. Тут ёсць 11 студый, літаратурна-драматычны блок, цэнтральная апаратная, абсталяваная навед-най тэхнікай. Апаратная да-зваляе адначасова весці перада-чу на 10 праграмах.
3. Палац тэкстыльчыкаў у Гродна.

ЖЫЦЦЁ РОБІЦА ДАЎЖЭЙШЫМ

ІНТЭРВ'Ю

Уявіце сабе такую непрыемную карціну. Чалавек сур'ёзна захварэў і мае патрэбу ў неадкладнай дапамо-зе. Але ён можа атрымаць яе толькі тады, калі папярэдне заплаціць док-тару. А калі ў хворага няма грошай? Значыць, трэба прадаць частку маё-масці або залезці ў даўгі. А час не церпіць, трэба тэрміновая аперацыя...

Падобныя выпадкі былі вель-мі частыя ў вёсках Слонімшчыны ў тыя часы, калі там гаспадарылі поль-скія паны. І як сведчанне, расла смяротнасць сярод насельніцтва, часта нязначная хвароба, з якой можна было б пакончыць у зародку, з ча-сам прыводзіла да інваліднасці, а то і смерці.

Спраўды, так і было. І не магло быць інакш, калі на сотні вёсак Слонімшчыны меліся лічаныя пункты ме-дыцынскай дапамогі — бальніца на 60 месц, радзільны дом на 10 ложкаў, якія абслугоўвалі 12 урачоў, 5 фельчараў і 3 акушэркі. Вось вам і і ўся «армія выратавальнікаў» чалавечых жыц-цяў. І гэта на некалькі дзесяткаў тысяч насельніч-тва. Да гэтага трэба дадаць наступнае: кожны прыём ва ўрача абыходзіўся пацыенту ў 5 злотых, суткі знаходжання ў бальніцы — 4 злотыя.

А давайце параўнаем тое, што было, з тым, што ёсць. Параўнаем і «клопаты» Пілсудскага аб людзях і клопаты Савецкай улады аб працоўных Слонім-шчыны. Вось якія атрымліваюцца лічбы. Усяго ў нашай зоне дзейнічае цяпер каля ста лячэбных устаноў у тым ліку: гарадская бальніца на 175 ложкаў, 54 сельскія бальніцы, радзільны дом на 80 ложкаў, супрацьбуркулезны дыспансер, станцыя хуткай медыцынскай дапамогі, акушэрскія пункты на вёсцы. Спецыяльныя медыцынскія пункты працуюць на мзблевай фабрыцы, фабрыках «Беларусь» і «Тэкстыльчык», у сельскагаспадарчым вучылішчы

45 год таму назад вялі-кі Ленін падпісаў дэкрэт аб утварэнні Народнага камісарыята па ахове здароўя працоўных СССР. З таго часу кожны са-вецкі чалавек атрымаў права на кваліфікаванае і бясплатнае лячэнне. Яно ўдасканалвалася з ко-жным годам, расла сетка медыцынскіх устаноў, папаўняліся кадры мед-работнікаў. Цяпер на-ша краіна мае са-мую вялікую колькасць урачоў і самую густую сетку розных медыцын-скіх устаноў.

Аб тым, як пастаўлена справа аховы здароўя працоўных на Слонім-шчыне, мы папрасілі рас-казаць галоўнага ўрача Слонімскага раёна О. Вік-тараву. Вось што яна па-ведала.

ў Жыровіцах. Новыя бальніцы адкры-ты ў вёсках Новыя Дзевяткавічы, Сынкавічы, Міжвічы, Рудзь Яварскі, Драўны і іншых.

Колькі ж медыкаў абслугоўвае ця-пер рабочыя і калгаснікаў Слонім-шчыны? У сто з лішнім разоў больш, чым у часы Пілсудскага! Або такі факт: з 1350 нашых медыцынскіх ра-ботнікаў 90 маюць вышэйшую аду-кацыю і 562 сярэдняю спецыяльную адукацыю. Пры гэтым трэба мець на ўвазе, што многія з іх вучацца ў ме-дыцынскіх інстытутах завочна. Усё гэта гаворыць аб тым, што кожны ча-лавек, з якім здарыцца бяда, можа неадкладна атрымаць неабходную медыцынскую дапамогу на месцы. Калі ж мы сваімі сіламі не можам справіцца з хваробай, дык на дапа-могу прыходзяць з Мінска і Гродна. Усё гэта дало нам магчымасць не толькі палепшыць медыцынскае аб-слугоўванне насельніцтва, але і весці велізарную прафілактычную ра-

боту. Іменна такую задачу мы і паставілі перад сабой: папярэджаць хваробы шляхам шырокай прафілактыкі. І гэта дае добрыя вынікі. На прыёмы да ўрачоў прыходзіць усё менш хворых. Мы арга-нізавалі таксама сістэматычны нагляд за нованаро-джанымі, зразумела, бясплатна, паклапаціліся аб адкрыцці новых дзіцячых садоў, дзіцячых ясляў і спецыяльных малочных кухняў. У Казлоўшчыне, Слоніме, Дзятлаве, Альберціне працуюць універ-сітэты здароўя, якія наведваюць тысячы людзей. Ва ўсіх вёсках нашай зоны створаны і працуюць камісіі па ахове здароўя. Іх члены на гра-мадскіх пачатках сочаць за санітарыям у вёсках, за работай медыцынскіх устаноў і многім іншым. Ад-ным словам, нашы медыцынскія работнікі робяць усё для таго, каб падоўжыць жыццё савецкіх гра-мадзян.

3

(Пачатак на 1-й стар.)

будаўніцтва сацыялізма. І гэта трэба было б памя-таць усім буржуазным фальсіфікатарам гісторыі і палітыканам, якія пры вырашэнні сучаснага «бер-лінскага пытання» спрабуюць перабольшыць нама-ганні англа-амерыканскіх войск у разгроме берлін-скай групоўкі ворага, гаварыць аб нейкіх сваіх «правах на Берлін».

Слаўная перамога войск у Берлінскай аперацыі стварыла спрыяльныя ўмовы для ліквідацыі апош-няй буйнай групоўкі ворага на тэрыторыі Чэх-славакіі і Аўстрыі. У адным з раздзелаў расказ-ваецца аб гэтых баявых аперацыях, праведзеных савецкімі войскамі сумесна з чэхаславацкімі, поль-скімі і румынскімі злучэннямі пры дапамозе чэх-славацкіх партызан, і ў прыватнасці, аб вызваленні сталіцы Чэхаславакіі — Прагі.

Вельмі падрабязна разгледжаны ў томе і пытанні вайны з імперыялістычнай Японіяй. У гэтым раз-дзе на падставе вялікага дакументальнага матэ-рыялу, значная частка якога публікуецца ўпершы-ню, ускрываюцца прычыны ўступлення Савецкага Саюза ў вайну, даецца падрабязнае апісанне і ана-ліз баявых дзеянняў па разгрому Квантунскай арміі праціўніка, гаворыцца аб ваенна-палітычным зна-чэнні перамогі савецкіх войск.

4

У дні, калі Узброеныя Сілы Савецкага Саюза праводзілі бліскучую кампанію на Далёкім Усхо-дзе, кіруючыя палітычныя і ваенныя дзеячы ЗША і Вялікабрытаніі давалі высокую ацэнку іх дзеян-ням, падкрэслівалі, што капітуляцыя далёкаўсход-няга агрэсара з'явілася вынікам агупных нама-ганняў саюзных дзяржаў, а не адных толькі Злу-чаных Штатаў Амерыкі, як гэта спрабуюць прад-ставіць цяпер іншыя з ваенна-палітычных гісторы-каў заходніх дзяржаў. Гэтым панам трэба было б напамініць і характэрнае выказванне амерыканска-га генерала К. Чэнолта, які камандаваў ваенна-па-ветранымі сіламі ЗША ў Кітаі. «Уступленне Савец-кага Саюза ў вайну супраць Японіі, — заяўляў гэты амерыканскі ваенны дзеяч карэспандэнту «Нью-Йорк таймс», — з'явілася рашаючым факта-рам, які паскорыў сканчэнне вайны на Ціхім акія-не, што адбылося б нават у тым выпадку, калі б не былі ўжыты атамныя бомбы».

Вельмі значнае і прыведзенае ў томе выс-тупленне Мао Цзэ-Дуня, які, падкрэсліваючы най-вялікшую ролю Савецкай дзяржавы, яе барацьбы і перамог для лёсу кітайскай рэвалюцыі, пісаў: «Калі б не існавала Савецкага Саюза, калі б не была атрымана перамога ў другой сусветнай вай-не, накіраванай супраць фашызму, калі б японскі

5

імперыялізм не быў разгромлены, калі б не з'яві-ліся краіны новай дэмакратыі, калі б не ўзняліся на барацьбу прыгнечаныя народы Усходу, калі б не было барацьбы народных мас у Злучаных Штатах Амерыкі, Англіі, Францыі, Германіі, Італіі, Японіі і іншых капіталістычных краінах супраць кіруючых у гэтых краінах рэакцыйных зграй, калі б не было спалучэння ўсіх гэтых фактараў, то навішняя над нашымі гяловамі сіла міжнароднай рэакцыі, канеш-не, былі б невядома ў колькі разоў большыя, чым цяпер. Хіба маглі б мы перамагчы пры такіх аб-ставінах? Вядома, не.

У пятым томе справядліва падкрэсліваецца, што без падтрымкі з боку СССР і іншых удзельнікаў антыфашысцкай кааліцыі кітайскі народ у ходзе другой сусветнай вайны не змог бы толькі сваімі сіламі справіцца з такім моцным праціўнікам, якім была імперыялістычная Японія. Разгром японскага імперыялізму адносіцца да ліку важнейшых факта-раў, якія забяспечылі магчымасць паспяховага за-варшэння кітайскай народнай рэвалюцыі. Аб гэтым трэба было б помніць кіраўнікам Кітая, якія сягон-ня спрабуюць забыць гістарычную ролю Савецкага Саюза ў дапамозе нацыянальна-вызваленчаму руху ў краінах Еўропы і Азіі, адмаўляць значэнне ра-шаючай ролі перамог Савецкай Арміі для лёсу на-

Дарагіх гасцей, студэнтаў Кубы, В'етнама, Кеніі, якія навучаюцца ў Беларусі, прыехаўшых на вечар інтэрнацыянальнай дружбы ў Паставы, сустракаў амаль увесь горад. У руках хлапчукоў і дзяўчынак букеты кветак. Побач з піянерамі стаяла пажылая жанчына ў беласнежнай хусціцы. Самыя лепшыя кветкі, якія вырашчалі яе рукі, яна прынесла сынам кубінскіх, в'етнамскіх і кенійскіх маці. Гэтай жанчыне, як усім маці зямлі, дарагі мір і шчасце дзяцей.

Госці адразу, як толькі спыніліся аўтобусы, трапілі ў цеснае акружэнне пастаўчан. Вяселы натоўп гасцей і сустракаўшых накіраваўся да эстрады парка. Роботнік сельскага камітэта камсамола Т. Шпілеўская ад імя працоўных горада вітае гасцей. Потым кубінец Мануэль Кінтана сказаў хвалюючыя словы прывітання. Аб сваёй далёкай радзіме расказаў в'етнамскі студэнт Нгуен Чонь Бынь.

— Моладзь В'етнама, — сказаў ён, — чытае цудоўныя савецкія кнігі «Як гартавалася сталь», «Аповесць аб сапраўдным чалавеку», бярэ прыклад з гэтых герояў.

Дружнымі апладызаментамі сустралі прысутныя слова студэнта з Кеніі Роберта Кейге аб тым, што гэта сустрэча яшчэ больш умацуе дружбу і братэрства народаў Кеніі і Савецкага Саюза.

На эстрадзе — група кубінскіх студэнтаў. Загучалі словы ўсім знаёмых песень «Бухенвальдскі набат», «Куба — любоў мая», «Песня аб трызнамай маладосці», «Марш 26 ліпеня». Кубінскія студэнты выконваюць іх на рускай і іспанскай мовах.

В'етнамскія студэнты выканалі рэвалюцыйныя песні свайго народа «Марш салдат», «Марш згуртаванасці» і рускую песню «Вечар на рэйдзе».

Гучыць з эстрады і баявая песня народаў Кеніі. Льюцца мелодыі народных лірычных песень... Госці шчыра дзякавалі за сардэчны прыём.

Л. КРЭСКІЯН.

ЁН ПРЫЕХАЎ ЗДАРОВЫ І ШЧАСЛІВЫ

Мой сын Пеця адпачыў на Радзіме вельмі добра. Прыехаў здаровы, бадзёры, радасны і шчаслівы. Вельмі часта расказвае аб сваёй цудоўнай паездцы. Прывёз многа каляровых паштовак горада Мінска. Сам многа фатаграфавай.

У школе ён расказаў аб сваёй паездцы, паказаў фота і паштоўкі. Яго гутарка выклікала вялікую цікавасць. Пеця вядзе перапіску з новымі сябрамі. Паездка заахваціла сына яшчэ глыбей вывучаць рускую мову.

Усёй сям'ёй дзякуем работнікам Савецкага Камітэта за ўсё добрае, радаснае, што было зроблена для цудоўнага адпачынку нашых дзяцей.

І. ВАСІЛЕНКА.

ФРГ.

Добра працуе фрезероўшчык механічнага цэха Бабруйскага завода аўтатрактарных дэталей Мікалай Дзьякаў. Ён студэнт завочнага аддзялення Мінскага політэхнічнага тэхнікума.

Фота Г. Усламава.

НЕ СМІЛАСЯ І Ў СМЕ

Дарагія таварышы! Цяжка апісаць усе тыя ўражання, якія зрабіла на мяне сустрэча з Радзімай пасля дваццаці год разлукі. Дзеці, якія ехалі са мной ў піянерскі лагер, былі ў краіне Саветаў упершыню. Цікаўнасць была вялікая, і ім нават спаць у дарозе не хацелася.

Пад'язджаючы да граніцы, кожны з іх паставіў свой гадзіннік на маскоўскаму часу. Хутка праяцеў час да Брэста. На вакзале нас сустрагла група піянераў. Кветкі, усмешкі... У Мінску вечарам нас чакала яшчэ адна цёплая сустрэча.

Апошнія дваццаць кіламетраў да лагера праяцеўлі непрыкметна. І вось мы на месцы: кветкі, гарачыя прывітанні, песні, поціскі рук. Ніхто з нашай групы не меў яшчэ такой задумшэўнай сустрэчы. Абжыліся вельмі хутка, здружыліся з савецкімі піянерамі. Тэатр, кіно, канцэрты самадзейнасці, гурток фатаграфіі, усялякія гульні, походы на Мінскае мора, катанне на лодках, экскурсіі па Мінску, у калгас.

Цяжка сказаць, што зрабіла на дзяцей самае вялікае ўражанне: вельмі многа давалася ім убачыць. Але больш за ўсё запомнілася паездка ў калгас. Бо тут, на

Захадзе, плятуць такую бягучую аб жыцці ў савецкіх вёсках. А дзеці раптам бачаць: нівы без канца і краю, дабротныя гаспадарчыя пабудовы, цудоўны клуб, прыгожыя сцяжыны дамы з верандамі, акружаныя садамі і агародамі. Дзе ж яны, хачцікі пад саламянымі дахамі? Два-тры хутаркі — вось і ўсё, што засталася ад мінулага.

У калгасе дзяцей чакаў сюрпрыз. Сталы былі накрыты, і той, хто ў роднай маці малака не п'е, тут піў па тры — пяць шклянкі. Дзеці потым завяралі, што такога смачнага малака яны яшчэ не каштавалі. Па дарозе ў лагер дружна співалі: «Пусть всегда будет солнце».

На жаль, цудоўны час адпачынку на Радзіме хутка падшоў к канцу. Сумны час разлукі настаў. Многа савецкіх дзяцей прышло нас праводзіць.

Кожны з дзяцей павёз з сабой надзею хоць бы яшчэ раз прыехаць у СССР да сваіх сяброў. Пеця Васіленка доўга не мог змірыцца з тым, што, знайшоўшы сяброў, павінен іх пакінуць. Можна было б многае расказаць, але я пішу не ў апошні раз.

З сардэчным прывітаннем!

Наталля АПЕЛЬ.

ФРГ.

З ЭТЫКЕТКАЙ ПРУЖАНСКАГА КАНСЕРВАВАГА

Новымі шматпавярховымі жылымі дамамі, адміністрацыйнымі будынкамі і карпусамі прамысловых прадпрыемстваў забудовваецца горад Пружаны. Старажытны горад выглядае цяпер пановаму. Паўднёвая частка яго ператварылася ў прамысловы раён.

За апошнія гады ў Пружанах пабудаваны маслазавод, універмаг, халадзільнік, камбінат, бытавога абслугоўвання, школа-інтэрнат, сярэдняя школа і інш. Нядаўна ўступіў у строй кансервавы завод. У двух карпусах размешчаны галоўныя цэхі — цэх вырабу сокаў і цэх пладоваагароднінных кансерваў. У іх устаноўлена найноўшае абсталяванне, тэхналагічныя працэсы аўтаматызаваны. Завод будзе даваць штогод 6 мільёнаў слоікаў прадукцыі.

А. ТРАЯНОЎСКІ.

Гэта — прыгожа

На многіх вуліцах і плошчах Гродна цвітуць цяпер асеннія кветкі. Вельмі прыгожыя кветнікі ля будынка новага універмага, у гарадскім парку. Сёлета на вуліцах і плошчах Гродна было высаджана звыш 500 тысяч штук розных кветак.

РЕПАРТАЖ

НОВЫ ПРАМЫСЛОВЫ РАЁН БАРЫСАВА

— Хочаце пабываць на паўднёва-ўсходняй ускраіне Барысава? — перапытаў старшыня выканкома гарсавета П. Мартысюк. — Так, там многа новага! Яшчэ некалькі год таму назад на гэтай ускраіне была пустэча, пяскі, а цяпер — карпусы прадпрыемстваў, кварталы жылых дамоў.

Першынцам гэтага раёна быў завод аўтатрактарнага электраабсталявання. Ужо некалькі год прадпрыемства выпускае аўтамабільныя стартэры і якары, а цяпер асвойвае новы від прадукцыі — генератары для трактарных заводаў. У будучым годзе выпуск дэталей павялічыцца ў паўтара раза.

— Усё, што вы бачыце, тут, — гаворыць дырэктар завода Кірыл Аляксандрыч, — у асноўным справа рук моладзі. Многія з іх вучацца завочна ў розных навуцальных установах.

Крыху на ўсход ад завода відаць белыя карпусы яшчэ аднаго прадпрыемства — аўтарамонтнага завода. Ён уступіў у строй у пачатку сёлетняга года. Прадпрыемства аснашчана перадавой тэхнікай. Тут атрымліваюць другое жыццё аўтамабільы «ГАЗ-51» і «ЗИЛ-151». Цяпер узводзіцца яшчэ адзін корпус, у якім будзе арганізаван выпуск і рамонт аўтобусных кузавоў, а непадалёку ўзвышаюцца карпусы механізаванага малочнага завода.

Побач з дзеючымі прадпрыемствамі ўзводзіцца завод пластычных вырабаў.

... Мы на велізарнай будаўнічай пляцоўцы. Гудуць бульдозеры, скрэперы, чуваць рокат пад'ёмнага крана, магутных самазвалаў. Начальнік прапрабскага ўчастка будупраўлення № 28 Геннадзій Свірыдаў, паказваючы «сваю гаспадарку», больш за

ўсё гаворыць аб людзях — майстрах сваёй справы. Вось на бульдозеры выраўноўвае грунт Ігнат Стральчонак. На кабіне машыны прымацаван чырвоны сцяжок з надпісам «Экіпаж змагаецца за званне калектыву камуністычнай працы». Штодзёна выпрацоўка яго — 300—320 кубаметраў перамяшчанага грунту пры норме 240.

Вялікай працоўнай перамогі дабілася брыгада бетоншчыц Фені Нейман. Яна на месяц раней тэрміну завяршыла кладку фундаментаў пад будынак галоўнага корпуса. Гэты зладжаны калектыв, які налічвае больш трох дзесяткаў работніц, носіць ганаровае званне брыгады камуністычнай працы.

Прыкметна мяняюць аблічча будаўнічай пляцоўкі мантажнікі жалезабетонных канструкцый з Мінскага БУ-77. У вышыню ўжо ўзняўся першы пралёт каркаса галоўнага корпуса. Трэба яшчэ зрабіць 8 такіх пралётаў. Уперадзе спаборнічаючых — звяно Станіслава Буйко. У змену яго манціруе чатыры страляныя бэлькі вагой у 8 тон кожная, замест дзвюх па норме.

Прапрабскі ўчастак, які ўзводзіць завод пластычных вырабаў, за восем месяцаў перавыканаў сваю вытворчую праграму.

— Нам трэба спяшацца, — гаворыць Г. Свірыдаў. — Тут жа па сямігадоваму плану вызначана пабудова яшчэ рад буйных прадпрыемстваў. У будучым годзе пачнецца ўзвядзенне галоўнага корпуса завода гідраапаратуры, другой чаргі завода АТЭ, мясакамбіната.

Паўднёва-заходняя ўскраіна ўздоўж шасэ Мінск — Масква ператвараецца ў новы буйны прамысловы раён старажытнага беларускага горада.

В. СУХОЦКІ.

6

родаў усяго свету, прынізіць яе вялікую вызваленчую місію.

Значнае месца ў новай працы займае крытыка культуры асобы Сталіна. У 1954 годзе, як і ў папярэднія гады Вялікай Айчыннай вайны, парушэнне Сталіным ленынскіх норм партыйнага жыцця ўскладняла работу партыйных арганізацый на месцах. Аднак насуперак панаванню культуры асобы «партыя дзейнічала як жывы арганізм, творча працавала мясцовыя партыйныя арганізацыі. І гэта зусім зразумела. Ніякі культ асобы не мог змяніць навуковага светлагляду партыі, пахістаць арганізацыйных, палітычных і тэарэтычных асноў партыі, створанай і выхаванай у рэвалюцыйным духу Ул. І. Леніным...» Мільёны камуністаў самааддана змагаліся на фронце, працавалі ў тыле.

Адмоўныя вынікі культуры асобы адбіваліся і на ідэалагічнай рабоце. Як у друкаванай і ў вуснай агітацыі і прапагандзе, так і ў творах мастацкай літаратуры і мастацтва роля Сталіна незаслужана перавялічвалася, яму прыпісваліся ўсе поспехі, атрыманыя савецкімі людзьмі пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, ён быў паказаны як геніяльны палкаводзец «усіх часоў і народаў», які нібы ўсё прадбачыў і ўсё ведаў; аб таленавітых жа савецкіх

7

военачальніках, якія вышлі з народа і былі выпеставаны партыяй, гаварылася толькі як аб простых выканаўцах яго замыслаў і волі.

Выкрываючы культ асобы, аўтары тома паказваюць, што ён не мог прыпыніць шматгранную работу партыі па ідэйна-палітычнаму выхаванню народных мас. Цэнтральны Камітэт партыі паўсядзённа накіроўваў вялікую арганізацыйную і выхавальную работу ўсіх партыйных арганізацый. У томе прыведзены даныя аб росце партыі, як самым яркім сведчанням яе адзінства са шматмільённымі масамі народа. За два апошнія гады вайны ў партыю ўступіла звыш 3 800 тысяч чалавек.

У 1945 годзе намаганні савецкага народа і партыі былі накіраваны на ажыццяўленне рашаючай задачы — дасягненне канчатковай перамогі над ворагам. Сацыялістычная індустрыя, сацыялістычная сельская гаспадарка палкам задавальнялі патрэбы фронту. Тэхнічная перавага нашых Узброеных Сіл, бесперабойнае забеспячэнне іх прадуктамі, усімі відамі снаражэння, дасягнутыя ў выніку ўпартай працы мільёнаў савецкіх людзей, з'явіліся адным з рашаючых фактараў перамогі.

Урок Вялікай Айчыннай вайны служаць грозным папярэджаннем для ўсіх і ўсіхкіх аматараў ваенных авантур.

„НІХТО НЕ ЗАБЫТЫ І НІШТО НЕ ЗАБЫТА“

ЛЕНІНГРАДЦЫ, як і ўсе савецкія людзі, свята шануюць памяць тых, хто загінуў у суровыя гады вайны. «Ніхто не забыты і нішто не забыта» — гэтыя словы высечаны на граніце на Пискарэўскіх мемарыяльных могілках, дзе пахаваны ахвяры блакады Ленінграда.

... Вядома сакрэтная дырэктыва ваенна-марскога штаба германскіх узброеных сіл ад 22 верасня 1941 года «Аб будучыні горада Пецярбурга», у якой ёсць такія словы:

«... Фюрэр вырашыў сцэры горад Пецярбург з твару зямлі... Прапанавана блакіраваць горад і шляхам абстрэлу з артылерыі ўсіх калібраў і няспынай бамбёжкі з паветра зраўняць яго з зямлёй...»

Памагатыя Гітлера метадычна ператваралі ў жыццё гэты загад. У штабе 18-й фашысцкай арміі, якая асаджала Ленінград, складаліся карты артылерыйскага абстрэлу горада з многамільённым насельніцтвам. Асабліва стараўся гітлераўскі генерал, начальнік штаба 18-й арміі Фрыдрых Ферч, які ўзведзены ў кавалера ў 1961 года на пасаду

камандуючага заходнегерманскай арміяй. Па ўказанню гэтага ваеннага злчынцы на фашысцкія карты былі нанесены такія «аб'екты», як Эрмітаж (пад № 9), Палац піянераў (пад № 192), Інстытут аховы маці і дзіцяці (пад № 708), бальніца імя Эрысмана (пад № 89).

150 тысяч артылерыйскіх снарадаў было выпушчана па Ленінграду. Гэта на сумленні гітлераўскіх ваенных злчынцаў, у тым ліку на сумленні Фрыдрыха Ферча, — смерць ад голаду звыш 600 тысяч грамадзян Ленінграда, каля 17 тысяч забітых і 34 тысячы раненых у час артылерыйскіх абстрэлаў.

Жахлівы і сумны дакумент пакінула ленінградская школьніца 12-гадовая Тая Савічава. У запіснай кніжцы яна запісала сумную гісторыю гібелі сваёй вялікай сям'і:

«Жэня памёрла 28 снежня ў

12.30 гадзін раніцы 1941 года»; «Бабуля памёрла 25 студзеня ў 3 гадзіны дня 1942 года»; «Лека памёрла 17 сакавіка ў 5 гадзін раніцы 1942 г.»; «Дзядзька Вася памёр 13 красавіка ў 2 гадзіны ночы 1942 г.»; «Дзядзька Лёша 10 мая ў 4 гадзіны дня 1942 г.»; «Мама 13 мая ў 7 гадзін 30 мінут раніцы 1942 г.».

І апошні запіс: «Засталася адна Тая».

... Ленінградцы, падтрыманыя ўсёй краінай, выстаілі. Выстаілі, нягледзячы на голад і холад, нягледзячы на варварскія артылерыйскія абстрэлы і жорсткія бамбёжкі.

Памяць аб подзвігу горада-героя жыве ў народзе. Вясной гэтага года грамадскасць Ленінграда прапанавала пачаць збор сродкаў на ўзвядзенне помніка абаронцам горада. Было аб'яўлена, што ўнясенне грошай на ўзвядзенне помніка — справа зусім добраах-

вотная. Але ўжо на наступны дзень пасля таго, як быў аб'яўлены збор сродкаў, на бягучы рахунак № 114 292, адкрыты гарадской канторай Дзяржаўнага банка, хлынуў патак грашовых пераводаў. Праз некалькі дзён у дом на набярэжнай Фантанкі, дзе размяшчана гэта кантора, сталі паступаць пераводы і з іншых гарадоў краіны — Масквы і Кіева, Растова-на-Доне і Чарнігава, Новасібірска і Стаўрапаля...

«Хацела б бачыць помнік цудоўным сімвалам мужнасці, які б вечна напамінаў аб пераможнасці нашага народа, сімвалам рускай славы» — такімі словамі суправадзіла свой грашовы перавод старая ленінградка Веташкова. Тэатр мініятур пад кіраўніцтвам Аркадзія Райкіна даў спектакль у клубе чыгуначнікаў, увесць збор ад якога перададзены ў фонд помніка.

Некалькі дзён назад у Ленінградскі прамысловы абком ВЛКСМ прыйшлі Юзэф Зегар і

Эдуард Бройдэ. Яны ўзначальваюць зямляцтва польскіх студэнтаў і аспірантаў, якія вучацца ў вун Ленінграда. Польская моладзь вырашыла таксама прыняць удзел у стварэнні манумента славы і бюсмерца. Польскія юнакі перадалі ў абком камсамола пісьмо наступнага зместу:

«Наша зямляцтва просіць прыняць наш сціплы ўклад у будаўніцтва помніка героям Ленінграда. Няхай гэта будзе сімвалічным пацверджаннем сумеснай барацьбы нашых народаў з германскім фашызмам».

Дзесяткі тысяч ленінградцаў, многія грамадзяне іншых гарадоў краіны з гарачай зацікаўленасцю абмяркоўваюць пытанні, звязаныя са стварэннем помніка. Якім будзе манумент, дзе, у якім месцы горада ўзвесці яго? Гэта яшчэ трэба вырашыць. А пакуль людзі выказваюць свае меркаванні, даюць парады архітэктарам, уносяць прапановы.

А. НЯПОМНЯЧЫ.

Крамлёўскія куранты

Апоўначы, калі залатыя стрэлкі гадзінніка на Спаскай вежы Крамля злучаюцца на рымскай лічбе XII, Масква напаяўняецца меладзічным перазвонам курантаў. Услед за ім чуваць удары званоў і гучыць Дзяржаўны гімн нашай Радзімы. Радзё разносіць гэтыя велічныя гукі па ўсёй краіне, па ўсёй планеце. І колькі б разоў мы ні слухалі ўрачыстую музыку крамлёўскіх курантаў, заўсёды адчуваем хвалюючае, радаснае пачуццё.

Цяпер галоўны гадзіннік Савецкай дзяржавы закрыт шчыльнымі драўлянымі шчытамі. Вось ужо каля трох месяцаў калектыў спецыялістаў Маскоўскай абласной рэстаўрацыйнай майстэрні абнаўляе старыя куранты. Гісторыя крамлёўскага гадзінніка такая... Сканструяваны рускім механікам Нікіфарам Нікіціным, ён быў устаўлены на вежы ў 1615 годзе. Але праснаваў менш чым дзесяць гадоў.

У 1625 годзе цар Міхаіл Федаравіч задумаў устанавіць у Крамлі новы вежавы гадзіннік, з музыкай. Для гэтага ў Маскву запрасілі вядомага англійскага майстра Хрыстафора Галавея. Ён устанавіў гадзіннік «больш хітрай механікі», а рускі «ліцец Кірылка Самойлаў» адліў для яго 13 званоў рознай велічыні. Гэта былі першыя куранты ў Расіі.

.....

Будзёныя
ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 17 да 20 і ад 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 мінут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 мінут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 30,61 і 42,15 метра ад 22 гадзін 30 мінут да 23 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу.

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскім часу ад 18 гадзін 30 мінут да 20 гадзін 30 мінут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19, 25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метра.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 мінут па нью-йоркскім часу.

Новыя куранты прыводзілі ў захапленне ўсіх, каму даводзілася чуць іх бой. Адзін з зарубежных падарожнікаў пісаў, што гадзіннік Спаскай вежы «вядомы ва ўсім свеце па сваёй прыгажосці і будове і па моцнаму гучу свайго вялікага звона, які чутны быў не толькі ва ўсім горадзе, але і ў навакольных вёсках».

Гісторыя не захавала ні дакладнага апісання, ні царыжоў гадзінніка Галавея. Вядома толькі, што ён вызначаўся вялікай дакладнасцю і служыў спраўна амаль 80 гадоў, пакуль не згарэў у часе маскоўскага пажару.

Развіццю гадзіннікавай справы ў Расіі вялікую ўвагу ўдзяліў Пётр Першы. Ён вырашыў пабудаваць куранты «з іграю званоў, з танцамі» і загазаў іх галандскім майстрам Хрыстафору Бранту і Івану Любсу. Праз два гады гадзіннікавы механізм даставілі на спецыяльным судне ў Архангельск, а адтуль на 30 фурманках прывезлі ў Маскву. Заможныя куранты сабраў і ўстанавіў на Спаскай вежы Якім Гарпаў. Яны працавалі больш як пяцьдзят гадоў і зноў пацярпелі ад чарговага маскоўскага пажару ў 1763 годзе.

Затым гэты гадзіннік адрамантавалі, і некалькі дзесяцігоддзяў над Масквой зноў разносіўся яго меладзічны перазвон.

Куранты, якія дзейнічаюць у цяперашні час, занялі сваё месца на Спаскай вежы ў 1851 годзе. Механізм іх вялізны — у тры паверхі. Важыць гадзіннік 25 тон. Дыяметр цыферблатаў, размешчаных з чатырох бакоў вежы, — больш як шэсць метраў, вышыня лічбаў — 72 сантыметры, даўжыня гадзіннікавай стрэлкі — 2,77 метра, мінутнай — 3,28 метра. Механізм гадзінніка складаецца з трох завадзінных валаў. Першы з іх рэгулюе ход стрэлак, другі — перазвон званоў, што адбываюць чвэрць кожнай гадзіны, трэці служыць для бою гадзінніка. Валы прыводзяцца ў рух трыма гірамі вагой ад 7 да 11 пудоў кожная. Дакладнасць ходу дасягаецца дзякуючы маятніку даўжынёй каля двух метраў. Раней гадзіннік заводзіўся ўручную, цяпер гіры падымаюцца пры дапамозе электрычнага механізму, пацісканнем кнопкі.

Вітая чыгунная лесвіца са 135 ступенькамі вядзе на дзесяты паверх, пад самы шацёр вежы. Тут размешчан механізм бою — мноства званоў самай разнастайнай велічыні. Дзевяць з іх адбываюць кожную чвэрць гадзіны, а самы вялікі — поўную гадзіну.

Дваццаць чатыры разы ў суткі б'е вялікі звон Спаскай вежы. На яго паверхні добра відаць надпіс: «Выліт гэты звон 27 мая 1769 года. Вага 135 пуд. Ліў майстар Сямён Мажухін». Ён жа адліў і рад іншых званоў меншай вагі. Кожны з іх — выдатны ўзор мастацкага ліцця.

Сто дванаццаць гадоў працуе гадзіннік на Спаскай вежы. Толькі ў 1917 годзе, у памятных дні кастрычніцкіх баёў у Маскве, ён быў пашкоджаны артылерыйскім снарадам і на кароткі час спыніўся.

У сакавіку 1918 года ў Маскву пераехаў Савецкі ўрад на чале з Ул. Леніным. Уладзімір Ільіч зацікавіўся крамлёўскімі курантамі і даў распараджэнне аднавіць іх. Гадзіннік хутка адрамантаваў майстар Н. В. Беранц. А замест «Коль славен...» яны пачалі выконваць пралетарскі гімн — «Інтэрнацыянал».

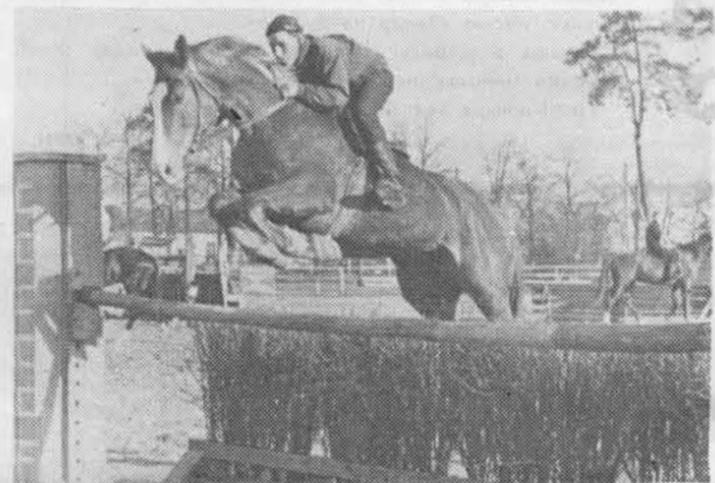
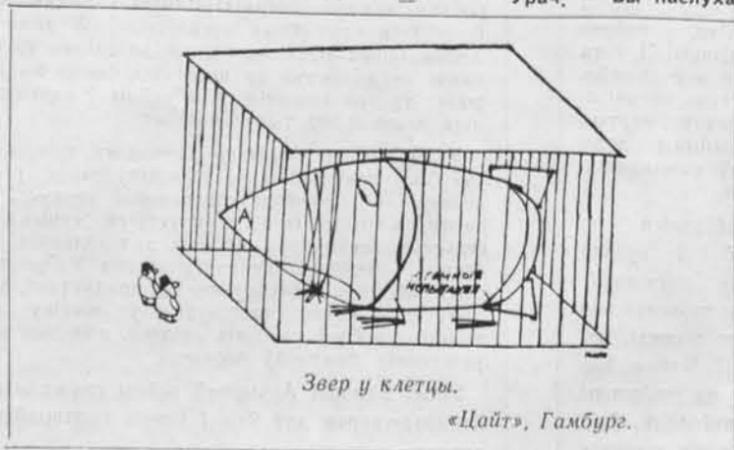
У цяперашні час майстры-рэстаўратары не кранулі механізма гадзінніка. Яны толькі абнавілі яго знешні бок, расчынілі ўсе чатыры цыферблаты і замянілі асобныя металічныя часткі, пацярпелыя ад карозіі. З новага металу зроблены ўсе лічбы, мацаванні, асобныя часткі самога цыферблата.

Цяпер майстры завяршаюць апошні этап работы. Яны пакрываюць тонкім пластам золата гіганцкія абадкі цыферблата, стрэлкі, лічбы.

Цікавая такая дэтал: за ўвесь час работы рэстаўратараў крамлёўскія куранты не спыняліся ні на адну мінуту.

Пройдзе яшчэ некалькі дзён, і са Спаскай вежы здымуць будаўнічыя рыштаванні. Крамлёўскія куранты, абноўленыя, зноў будуць чутны ва ўсім свеце...

Д. ЗАХАРАЎ.

Любяць у Беларусі конны спорт — і ў горадзе, і ў вёсцы. На здымку: слесар Мікалай Панюкоў на Гомельскім іпадроме.

Фота В. Старчанкава.

ГУМАР

— Біл, што табе сназаў донтар?
— Каб я менш еў.
— Ты яго паслухаў?
— Спачатку не, але калі ён прыслаў рахунак за візіт, даўся паслухаць.

— Кажуць, ты жаніўся?
— Так, Пазнаёміўся з дачкой мільянера. Яна пахвалілася, што траціць па трыццаць тысяч долараў у год на адны сукенкі.

— Ну, і як вы з ёй жывяце?
— Пры чым тут яна? Я ажаніўся з яе швачкай.

Жыхар апошняга паверха скардзіўся гаспадыні:
— Чаму вы павысілі мне плату, я ж жыву ў гэтым няшчасным пакоі на апошнім паверсе?
— Але, дарагі сэр, вы больш за ўсіх карыстаецеся лесвіцай.

— Я бачыў у двары твайго сына. Ён падобны на старажытнагрэчасную статуу.
— Ты маеш на ўвазе мускулы?
— Не, яго разбіты нос.

— Кім бы ты чацеў стаць?
— Аўтаматам, таму што ён нічога не робіць, толькі атрымлівае грошы.

— Скажы, сын, які прадмет табе больш за ўсё падабаецца ў школе?
— Званок.

— Я чуў, твае суседзі жывуць, як два галубы.
— Так, то адзін вылятае ў акно, то другі.

— Замужам? — запытаўся суддзя.
Сведка ўздыхнула.
— Не замужам, — прадыхтаваў суддзя сакратару.
— Жанаты? — запытаў суддзя другога сведку.
Сведка ўздыхнула.
— Жанаты, — прадыхтаваў суддзя.

Урач: — Вы паслухаліся майя парады супраць бяссонніцы? Пацыент: — Так, далічыў да 37.677.
Урач: — І заснулі?
Пацыент: — Не паспеў, пара была уставаць!

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77, Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».